

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 52. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211094953312/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

blomster med forferdelig, usigelig duft, og i deres dovende ånde raser insekter om på deres vinger, indtil de styrter ned og råbner mellem det rådne. Dernede vokser, hvad lyset ikke ser, haner snor sig tykke som slanger, de strækker deres blomster helt op til lyset, men en gang knækker de alligevel på deres stilke og falder ned i det ukendte mørke.

Og vel når de stolte stammer op i en anden luft, og de herlige blomster præler en tid i solkinnert med deres farver, men en dag styrter træet og forsvinder, blomster knækker af og forsvinder – hvorfor? Hvad foregik der nede i mørket? Rådne træet over forneden? Gravede maddikerne stikken over på den skønne blomst? Ned i mørket går det; det ene falder, og det andet falder, og de spør efter det, men ingen ved, hvor det blev af, eller hvorfor det faldt.

Hvad der hersker i mørket, må ingen se; Gud har forbudt det at vise sig for ham sol. Held os, at vi ikke ses! Vi er maddikerne, og vi gnaver i det skjulte. Det, som er lysets storværk, som stråler hen over slægtens hoder, og som stødvis sender deres synkeferdige sjæle op mod den himmel, hvor de håber, at de hører hjemme – det tørrer, mages, slides langsomt bort af alt, hvad lyset ikke ser, og som mennesket vander sig ved at tilstå.

Se alt, hvad der forsvinder fra den høje himmel ned til os! Se viljens skønne, ranke palmeblomme! Hvor gyngede den elastisk i sit overmod og viste svajende sin kraft og svingede i rolig tryghed for de stærke vinde, som vilde styre den, mens dens knirken var som en hånlig triumf over de frugtesløse angreb – og sø! Lamsk blev den ødelagt tværs igennem, nær ved roden, nede i mørket, midt i dyndet, hvorfra den var skudt op og med vældige hader banet sig vej til lyset, listig åd forrådnelsens svamp sig ind i den stenhårde stamme og gnov den over, indtil så en fatende vind kastede træet omkuld, mens hele skoven undredes, fordi ingen anede det arbejde, som mørket havde skjult. Og kærlighedens blomst, der skød op fra dybet, og som hverken stammer eller blade kunde holde tilbage – hvorfor ækledes den midt i sin skønhed, hvorfor blev den med eet styg og grov? Manglede den gyldent solskin til at gi farve eller varm og stærk luft til at gi styrke? Nej, men ingen kender de safter, som vi sender op gennem dens stilke, de alder-

dommens, hæslighedens, fortærelsens væsker, som vi koger til de
rodtrævler, gennem hvilke den stolte blomst indsuger en næring,
den ikke selv kender.

Jeg: Endnu ved jeg ikke, hvem I er.

Koret: Vi er jere fjender, vi har tilbudt at la os tænke af jer,
digte af jer, men I forjog os, nogle dog ugærrne, og dem besøger
vi igen. Vi er vragneds, udskudt, tankepøbel. I har anet os, der har
været et glimt af os i jer sjæl, det slukkede brat, men det har væ-
ret der, og så kommer vi igen. Vi digter ikke, vi har os digte. Når
den forvirrede sjæl i drømme har mistet sin fører, da kaster vi os
over den og lar den digte færdig, hvad den anede om dagen, da
den forjog os.

Jeg: Jeg ser en sølsom dyrehave: han dær med svinehedet, er
han pattedyr eller krybdyr? Hans blik er et menneskes, dog har
jeg aldrig modt sådant et blik. Og koen med menneskebugen –
hæslige dyr er I alle, men jere øjne er ikke dyrs øjne, men gales,
bøms, drømmeres eller digteres.

Koret: Du har anet os alle, der er ikke et menneske født, som
ikke har anet os, og vi ser til dem alle, især til dem, der hovmoder
sig af deres vilje. Vi udarbejder jere hemmelige tanker; når vi op-
dager et korn af fristebe i jert sind, viser vi jer det i drømme som
et bjerg af tillokkende synd.

Vært er vi ved asketerne! Ha, ha, jeg må grine! Husker I ham
eremiten? Om dagen tittede vi ind i hans selle, han piskede os
bort med svøber og saltris, han bandede os bort med benner og
lovsang, men han hade set os, og når så om natten han drev om
på drømmens vover, da fangede vi ham og muntrede ham med
alle slags synder, som intet ris kan piske ud af et menneskes lege-
me: Hor, skolevned, mord, tyveri, – –

Jeg: Ha, ti stille, jeg kender ramsen, en katalog over menne-
skehjertet. Men sig mig, jeg synes, måske tar jeg fejl, at I stund-
dom taler på vers, ti og jeg er digter; dog skulde jeg mene, at jere
vers står på forbandet dårlige fødder.

Koret: Her er alt forvirret og tåbeligt, slette tanker på slette
vers; vi er den underste verdens, bugens sjæl, ligtoeren på men-
neskehedens stortå. Nå, men asketerne, dem hade vi mest grun af,
skønt vi fik stundom prygl: en af de største iblandt os gik i hæn-